

Ekāgni-Kāṇḍa

Edited by Subramania Sarma, Chennai

Proofread Version of November 2005

Chapter 1

[[1-1]]

प्रसुग्मन्ता धियसानस्य सक्षणि वरेभिर्वराः अभिषुप्रसीदत।
अस्माकमिन्द्र उभयं जुजोषति यथसौम्यस्यान्धसो बुबोधति।
अनृक्षरा ऋजवस्सन्तु पन्था येभिस्सखायो यन्ति नो वरेयम्।
समर्यमा सं भगो नो निनीयाथसं जास्पत्यः सुयममस्तु देवाः।
अभ्रातृघ्नीं वरुणापतिघ्नीं बृहस्पते।
इन्द्रापुत्रघ्नीं लक्ष्म्यं तामस्यै सवितस्सुव।
अघोरचक्षुरपतिघ्न्येधि शिवा पतिभ्यस्सुमनास्सुवचाः।
जीवसूर्देवकामा स्योना शं नो भव द्विपदे शं चतुष्पदे।
इदमहं या त्वयि पतिघ्न्यलक्ष्मस्तां निर्दिशामि।
जीवाःरुदन्ति विमयन्ते अध्वरे दीर्घामनु प्रसितिं दीधियुर्नरः।
वामं पितृभ्यो य इदं संमेरि रे मयः पतिभ्यो जनयः परिष्वजे।
व्युक्षत्कूरमुदचन्त्वाप आऽस्यै ब्राह्मणास्त्रपनं हरन्तु।
अवीरघ्नीरुदचन्त्वापः।
अर्यम्णो अग्निं परि यन्तु क्षिप्रं प्रतीक्षन्ताः श्वश्रवो देवराश्च।
खेऽनसः खे रथः खे युगस्य शचीपते।
अपालामिन्द्र त्रिः पूर्व्यकरथसूर्यवर्चसम्।
शं ते हिरण्यंशम सन्त्वापशं ते मेधी भवतु शं युगस्य तृद्ध।
शं त आपशशतपवित्रा भवन्त्वथा पत्या तन्वः सः सृजस्व ॥ १ ॥
दीधियुर्नरोऽष्टौ च ॥ १ ॥

[[1-2]]

हिरण्यवर्णाश्शुचयः पावकाः प्रचक्रमुर् हित्वाऽवद्यमापः ।
 शतं पवित्रा वितता ह्यासु ताभिद्धा देवस्सविता पुनातु ।
 हिरण्यवर्णाश्शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्वग्निः ।
 या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास्तास्त आपश्शः स्योना भवन्तु ।
 यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यञ्जनानाम् ।
 या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास्तास्त आपश्शः स्योना भवन्तु ।
 यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा निविष्टाः ।
 या अग्निं गर्भं दधिरे सुवर्णास्तास्त आपश्शः स्योना भवन्तु ।
 शिवेन त्वा चक्षुषा पश्यन्त्वापश्शवया तन्वोपस्पृशन्तु त्वचं ते ।
 घृतश्चुतश्शुचयो याः पावकास्तास्त आपश्शः स्योना भवन्तु ।
 परि त्वा गिर्वणो गिर इमा भवन्तु विश्वतः ।
 वृद्धायुमनु वृद्धयो जुष्टा भवन्तु जुष्टयः ।
 आशासानेत्येषा ।
 पूषा त्वेतो नयतु हस्तगृह्याश्विनौ त्वा प्रवहतां रथेन ।
 गृहान्गच्छ गृहपत्नी यथाऽसौ वशिनी त्वं विदथमावदासि ॥ २ ॥
 भवन्तु पञ्च च ॥ २ ॥

[[1-3]]

सोमः प्रथमो विविदे गन्धर्वो विविद उत्तरः ।
 तृतीयो अग्निष्टे पतिस्तुरीयस्ते मनुष्यजाः ।
 सोमोऽददद्गन्धर्वाय गन्धर्वोऽददद्ग्नये ।
 रयिं च पुत्रांश्चादादग्निर्मह्यमथो इमाम् ।
 गृभ्णामि ते सुप्रजास्त्वाय हस्तं मया पत्या जरदष्टिर्यथाऽसः ।
 भगो अर्यमा सविता पुरन्धिर्मह्यं त्वाऽदुर्गार्हपत्याय देवाः ।
 ते ह पूर्वे जनासो यत्र पूर्ववहो हिताः ।
 मूर्धन्वान् यत्र सौभ्रवः पूर्वी देवेभ्य आतपत् ।
 सरस्वति प्रेदमव सुभगे वाजिनीवति ।
 तां त्वा विश्वस्य भूतस्य प्रगायामस्यग्रतः ।
 य एतिं प्रदिशस्सर्वा दिशोऽनु पवमानः ।
 हिरण्यहस्त ऐरंमस्स त्वा मन्मनसं कृणोतु ।

एकमिषे विष्णुस्त्वाऽन्वेतु द्वे ऊर्जे त्रीणि व्रताय चत्वारि मायोभवाय पञ्च पशुभ्यष्वडुतुभ्यस्सप्त
 सप्तभ्यो होत्राभ्यो विष्णुस्त्वाऽन्वेतु।
 सर्वा सप्तपदा भव सर्वायौ सप्तपदा बभूव सख्यं ते गमेयः सख्यात्ते मा यौषः सख्यान्मे मा
 यौष्ठास्समयाव संकल्पावहै संप्रियौ रोचिष्णू सुमनस्यमानौ।
 इषमूर्जमभि संवसानौ सं नौ मनाःसि सं व्रता समु चित्तान्याकरम्।
 सा त्वमस्यमूहममूहमस्मि सा त्वं द्यौरहं पृथिवी त्वं रेतोऽहं रेतोभृत्त्वं मनोऽहमस्मि वात्त्वः
 सामाहमस्यमृत्त्वः सा मामनुव्रता भव पुंसे पुत्राय वेत्तवै श्रियै पुत्राय वेत्तव एहि सूनृते ॥ ३ ॥
 अग्रतष्वद् ॥ ३ ॥

[[1-4]]

सोमाय जनिविदे स्वाहा गन्धर्वाय जनिविदे स्वाहाऽग्नये जनिविदे स्वाहा।
 कन्यला पितृभ्यो यती पतिलोकमव दीक्षामदास्थ स्वाहा।
 प्रेतो मुञ्चाति नामुतस्सुबद्धाममुतस्करत्।
 यथेयमिन्द्र मीद्वस्सुपुत्रा सुभगाऽसति।
 इमां त्वमिन्द्र मीद्वस्सुपुत्राः सुभगां कृणु।
 दशास्यां पुत्रानाधेहि पतिमेकादशं कृधि।
 अग्निरेतु प्रथमो देवतानाः सौऽस्यै प्रजां मुञ्चतु मृत्युपाशात्।
 तदयं राजा वरुणोऽनुमन्यतां यथेयः स्त्री पौत्रमघं न रोदात्।
 इमामग्निस्त्रायतां गारुहपत्यः प्रजामस्यै नयतु दीर्घमायुः।
 अशून्योपस्था जीवतामस्तु माता पौत्रमानन्दमभि प्रबुध्यतामियम्।
 मा ते गृहे निशि घोष उत्थादन्यत्र त्वद्रुदत्यस्संविशन्तु।
 मा त्वं विकेश्युर आवधिष्ठा जीवपत्नी पतिलोके विराज पश्यन्ती प्रजाः सुमनस्यमानाम्।
 द्यौस्ते पृष्ठं रक्षतु वायुरूरू अश्विनौ च स्तनं धरन्तः सविताऽभि रक्षतु।
 आवाससः परिधानाद्बृहस्पतिर्विश्वे देवा अभि रक्षन्तु पश्चात्।
 अप्रजस्तां पौत्रमृत्युं पाप्मानमुत वाऽघम्।
 शीर्ष्णास्त्रजमिवोन्मुच्य द्विषद्भ्यः प्रति मुञ्चामि पाशम्।
 इमं मे वरुण तत्त्वा यामि त्वं नो अग्ने स त्वं नो अग्ने त्वमग्ने अयाऽस्यया सन्मनसा हितः।
 अया सन् हव्यमूहिषेऽया नो धेहि भेषजम् ॥ ४ ॥
 इयमष्टौ च ॥ ४ ॥

[[1-5]]

आ तिष्ठेममश्मानमश्मेव त्वः स्थिरा भव।

अभि तिष्ठ पृतन्यतस्सहस्व पृतनायतः।

इयं नार्युप ब्रूते कल्पान्यावपन्तिका।

दीर्घायुरस्तु मे पतिर्जीवातु शरदश्शतम्।

तुभ्यमग्रे पर्यवहन्थसूर्या वहतुना सह।

पुनः पतिभ्यो जायां दा अग्रे प्रजया सह।

पुनः पत्नीमग्निरदादायुषा सह वर्चसा।

दीर्घायुरस्या यः पतिस्स एतु शरदश्शतम्।

विश्वा उत त्वया वयं धारा उदन्या इव।

अतिगाहेमहि द्विषः।

आ तिष्ठेममश्मानम्।

अर्यमणं नु देवं कन्या अग्निमयक्षत।

स इमां देवो अध्वरः प्रेतो मुञ्चाति नामुतस्सुबद्धाममुतस्करत्।

तुभ्यमग्रे पर्यवहन्पुनः पत्नीमग्निरदाद्विश्वा उत त्वया वय मा तिष्ठेममश्मानम्।

त्वमर्यमा भवसि यत्कनीनां नाम स्वधावथस्वर्यं बिभर्षि।

अञ्जन्ति वृक्षः सुधितं न गोभिर्यद्दम्पती समनसा कृणोषि।

तुभ्यमग्रे पर्यवहन्पुनः पत्नीमग्निरदाद्विश्वा उत त्वया वयम्।

प्र त्वा मुञ्चामि वरुणस्य पाशाद्येन त्वाऽबन्धाथ्सविता सुकेतः।

धातुश्च योनौ सुकृतस्य लोके स्योनं ते सह पत्यां करोमि।

इमं विष्यामि वरुणस्य पाशं यमबन्धीत सविता सुशेवः।

धातुश्च योनौ सुकृतस्य लोकेऽरिष्टां त्वा सह पत्यां कृणोमि।

अयाश्चाग्नेऽस्यनभिश्स्तीश्च सत्यमित्त्वमया असि।

अयसा मनसा धृतोऽयसा हव्यमूहिषेऽया नो धेहि भेषजम् ॥ ५ ॥

द्विषस्सुशेवस्त्रीणि च ॥ ५ ॥

[[1-6]]

सत्येनोत्तमिता भूमिस्सूर्येणोत्तमिता द्यौः।

ऋतेनादित्यास्तिष्ठन्ति दिवि सोमो अधि श्रितः।

युञ्जन्ति ब्रध्नं योगैयोगे।

सुकि॑श्शुक॑ श॒ल्मलिं॑ वि॒श्वरूप॑ हिर॑ण्यवर्ण॑ सु॒वृत॑ सु॒चक्र॑म् ।
 आ॒रोह॑ व॒ध्वमृत॑स्य लो॒कः॑ स्यो॒नं पत्ये॑ व॒हतुं॑ कृ॒णुष्व॑ ।
 उ॒दुत्तर॑मा॒रोह॑न्ती व्य॒स्यन्ती॑ पृत॒न्यतः॑ ।
 मूर्धा॑नं प॒त्युरारो॑ह प्र॒जया॑ च वि॒राङ्ग॑व ।
 सं॒राज्ञी॑ श्वशुरे भव सं॒राज्ञी॑ श्वश्रु॒वां भव॑ ।
 नना॑न्दरि सं॒राज्ञी॑ भव सं॒राज्ञी॑ अधि॒ देवेषु॑ ।
 स्तु॒षाणा॑श्च श्वशुराणां प्र॒जाया॑श्च धन॑स्य च ।
 पती॑नां च दे॒वृणां॑ च सजा॒तानां॑ वि॒राङ्ग॑व ।
 नी॒ललो॒हिते॑ भवतः कृत्या स॒क्तिर्व्य॑ज्यते ।
 ए॒धन्ते॑ऽस्या ज्ञा॒तयः॑ पति॒र्बन्धेषु॑ बध्यते ।
 ये व॒ध्वश्चन्द्रं॑ व॒हतुं॑ यक्ष्मा॒ यन्ति॒ जना॑ अनु॒ ।
 पु॒नस्तान् य॒ज्ञिया॑ दे॒वा नय॑न्तु यत् आ॒गताः॑ ।
 मा वि॒दन्परि॑पन्थिनो॒ य आ॒सीद॑न्ति दम्प॒ती ।
 सु॒गेभिर्दु॑र्गमती॒तामप॑द्रान्त्वरा॒तयः॑ ।
 सु॒गं पन्थान॑मा॒रुक्ष॑मरि॒ष्टः॑ स्व॒स्तिवा॑हनम् ।
 यस्मि॑न्वी॒रो न रिष्य॑त्य॒न्येषां॑ वि॒न्दते॒ वसु॑ ॥ ६ ॥
 धन॑स्य च न॒व च ॥ ६ ॥

[[1-7]]

ता म॑न्दसा॒ना मनु॑षो दुरो॒ण आ॒धत्त॑श्च र॒यिं द॒शवी॑रं व॒चस्य॑वै ।
 कृतं॑ ती॒र्थश्च॑ सु॒प्रपा॑णश्च शु॒भस्प॑ती स्था॒णुं प॑थे॒ष्ठामप॑ दु॒र्मति॑श्च ह॒तम् ।
 अ॒यं नो॑ म॒ह्याः पा॒रः॑ स्व॒स्ति नैष॑द्वन॒स्पतिः॑ ।
 सी॒रा न॑स्सु॒तरा॑ भव दी॒र्घायु॑त्वाय॒ वर्च॑से ।
 अ॒स्य पा॒रे नि॒र्ऋ॑तस्य जी॒वा ज्योति॑रशीमहि ।
 म॒ह्या इन्द्र॑स्स्व॒स्तये॑ ।
 यदृ॑ते चि॒दभि॑श्चिषः पुरा ज॒र्तभ्य॑ आ॒तृदः॑ ।
 सन्धा॑ता स॒न्धिं म॒घवा॑ पुरो॒वसु॑र्निष्कर्ता॒ विह॑तं पुनः ।
 इडा॑मग्न इ॒मं मे॑ वरु॒ण तच्चा॑ यामि त्वं नो॒ अग्ने॑ स त्वं नो॒ अग्ने॑ त्वम॒ग्ने अ॒याऽसि॑ ।
 ये ग॑न्ध॒र्वा अ॒प्सर॑सश्च दे॒वीरेषु॑ वृ॒क्षेषु॑ वानस्प॒त्येष्वास॑ते ।
 शि॒वास्ते॒ अस्यै॑ व॒ध्वै भव॑न्तु मा हि॒सिषु॑र्व॒हतु॑मू॒ह्यमा॑नाम् ।

या ओषधयो या नद्यो यानि धन्वानि ये वनाः।
 ते त्वा वधु प्रजावतीं प्र त्वे मुञ्चन्त्वहसः।
 संकाशयामि वहतुं ब्रह्मणा गृहैरघोरेण चक्षुषा मैत्रेण।
 पर्याणद्धं विश्वरूपं यदस्याः स्योनं पतिभ्यस्सविता कृणोतु तत्।
 आ वामगन्धसुमतिर्वाजिनीवसू न्यश्विना हृथसु कामाः अयसत।
 अभूतं गोपा मिथुना शुभस्पती प्रिया अर्यम्णो दुर्याः अशीमहि।
 अयं नो देवस्सविता बृहस्पतिरिन्द्राग्नी मित्रावरुणा स्वस्तये।
 त्वष्टा विष्णुः प्रजयां सःरराणः काम आयातं कामाय त्वा विमुञ्चतु ॥ ७ ॥
 आसते नव च ॥ ७ ॥

[[1-8]]

शर्म वर्मेदमाहरास्यै नार्या उपस्तिरै।
 सिनीवालि प्रजायतामियं भगस्य सुमता असत्।
 गृहान्भद्रान्थसुमनसः प्रपद्येऽवीरघ्नी वीरवतस्सुवीरान्।
 इरां वहतो घृतमुक्षमाणास्तेष्वहः सुमनास्सं विशामि।
 आगन्गोष्ठं महिषी गोभिरश्वैरायुष्मत्पत्नी प्रजयां स्वर्वित्।
 बर्हीं प्रजां जनयन्ती सुरत्नेममग्निः शतहिमास्सपर्यात्।
 अयमग्निर्गृहपतिस्सुसः सत्पुष्टिवर्धनः।
 यथा भगस्याभ्यां ददद्रयिं पुष्टिमथौ प्रजाम्।
 प्रजयां आभ्यां प्रजापत इन्द्राग्नी शर्म यच्छतम्।
 यथैनयोर्न प्रमीयाता उभयोर्जीवतोः प्रजाः।
 तेन भूतेन हविषाऽयमाप्यायतां पुनः।
 जायां यामस्मा आवाक्षुस्ताः रसेनाभिवर्धताम्।
 अभिवर्धतां पयसाऽभि राष्ट्रेण वर्धताम्।
 रय्या सहस्रपोषसेमौ स्तामनपेक्षितौ।
 इहैव स्तं मा वियोष्टं विश्वमायुर्व्यश्रुतम्।
 मह्या इन्द्रस्स्वस्तये।
 ध्रुवैधि पौष्या मयि मह्यं त्वाऽदाद्वहस्पतिः।
 मया पत्यां प्रजावती सं जीव शरदश्शतम्।
 त्वष्टा जायामजनयत्त्वष्टाऽस्यै त्वां पतिम्।

त्वष्टा सहस्रमायुःषि दीर्घमायुः कृणोतु वाम्।
 इमं मे वरुण तत्त्वा यामि त्वं नो अग्ने स त्वं नो अग्ने त्वमग्ने अयाऽसि ॥ ८ ॥
 जीवतोः प्रजा वामेकं च ॥ ८ ॥

[[1-9]]

इह गावः प्रजायध्वमिहाश्वा इह पूरुषाः।
 इहो सहस्रदक्षिणो रायस्योषो निषीदतु।
 सोमेनादित्या बलिनस्सोमेन पृथिवी दृढा।
 अथो नक्षत्राणामेषामुपस्थे सोम आधितः।
 प्रस्वस्स्थः प्रेयं प्रजया भुवने शोचेष्ट।
 इह प्रियं प्रजया ते समृध्यतामस्मिन्गृहे गार्हपत्याय जागृहि।
 एना पत्या तन्वः सः सृजस्वाथा जीव्री विदथमावदासि।
 सुमङ्गलीरियं वधूरिमाः समेत पश्यत।
 सौभाग्यमस्यै दत्वायाथास्तं विपरेतन।
 ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिर्ध्रुवमसि ध्रुवतस्स्थितम्।
 त्वं नक्षत्राणां मेथ्यसि स मा पाहि पृतन्यतः।
 सप्त ऋषयः प्रथमां कृत्तिकानामरुन्धतीं।
 यद्भुवताः ह निन्युः षट्कृत्तिका मुख्ययोगं वहन्तीयमस्माकमेधत्वष्टमी।
 सदसस्पतिमद्भुतं प्रियमिन्द्रस्य काम्यम्।
 सनिं मेधामयासिषम्।
 उदीप्यस्व जातवेदोऽपघ्नन्निरृष्टिं मम।
 पशूँश्च मह्यमावह जीवनं च दिशो दिश।
 मानो हिःसीज्जातवेदो गामश्चं पुरुषं जगत्।
 अबिभ्रदन्न आगृहि श्रिया मा परि पातय ॥ ९ ॥
 ध्रुवतस्स्थितं नव च ॥ ९ ॥

[[1-10]]

उदीर्ष्वार्तो विश्वावसो नमसेडामहे त्वा।
 अन्यामिच्छ प्रफर्व्यः सं जायां पत्या सृज।
 उदीर्ष्वार्तः पतिवती ह्येषा विश्वावसुं नमसा गीर्भिरीद्वि।

अन्यामिच्छ पितृषदं व्यक्ताः स ते भागो जनुषा तस्य विद्धि।
 अग्नै प्रायश्चित्ते त्वं देवानां प्रायश्चित्तिरसि ब्राह्मणस्त्वा नाथकामः प्रपद्ये याऽस्यां पतिघ्नी तनूः
 प्रजाघ्नी पशुघ्नी लक्ष्मिघ्नी जारघ्नीमस्यैतां कृणोमि स्वाहा।
 वायौ प्रायश्चित्त आदित्य प्रायश्चित्ते प्रजापते प्रायश्चित्ते त्वं देवानां प्रायश्चित्तिरसि ब्राह्मणस्त्वा
 नाथकामः प्रपद्ये याऽस्यां पतिघ्नी तनूः प्रजाघ्नी पशुघ्नी लक्ष्मिघ्नी जारघ्नीमस्यै तां कृणोमि स्वाहा।
 प्रसवश्चोपयामश्च काटश्चार्णवश्च धर्णसिश्च द्रविणं च भर्गश्चान्तरिक्षं च सिन्धुश्च समुद्रश्च सरस्वाश्च
 विश्वव्यचाश्च ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तमेषां जम्भे दध्मस्स्वाहा।
 मधुश्च माधवश्च शुक्रश्च शुचिश्च नभश्च नभस्यश्चेषश्चोर्जश्च सहश्च सहस्यश्च तपश्च तपस्यश्च ते यं
 द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तमेषां जम्भे दध्मस्स्वाहा।
 चित्तं च चित्तिश्चाकूतं चाकूतिश्चाधीतं चाधीतिश्च विज्ञातं च विज्ञानं च नाम च क्रतुश्च दर्शश्च
 पूर्णमासश्च ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तमेषां जम्भे दध्मस्स्वाहा।
 भूस्स्वाहा भुवस्स्वाहा सुवस्स्वाहोऽस्वाहा ॥ १० ॥
 उदीर्घ्वातो दश ॥ १० ॥

[[1-11]]

अपश्यं त्वा मनसा चेकितानं तपसो जातं तपसो विभूतम्।
 इह प्रजामिह रयिः रराणः प्रजायस्व प्रजया पुत्रकाम।
 अपश्यं त्वा मनसा दीध्यानाः स्वायां तनूः ऋत्विये नाथमानाम्।
 उप मामुच्चा युवतिर्बभूयाः प्रजायस्व प्रजया पुत्रकामे।
 समञ्जन्तु विश्वे देवास्समापो हृदयानि नौ।
 सं मातरिश्वा सं धाता समु देष्टी दिदेष्टु नौ।
 प्रजापते तन्वं मे जुषस्व त्वष्टर्देवोभिस्सहसाम इन्द्र।
 विश्वैर्देवै रातिभिस्सःरराणः पुःसां बहूनां मातरस्स्याम।
 आ नः प्रजां जनयतु प्रजापतिराजरसाय समनत्तवर्यमा।
 अदुर्मङ्गलीः पतिलोकमाविश शं नो भव द्विपदे शं चतुष्पदे।
 तां पूषञ्छिवतमामेरयस्व यस्यां बीजं मनुष्या वपन्ति।
 या न ऊरू उशती विस्रयातै यस्यामुशन्तः प्रहरैम शेफम् ॥ ११ ॥
 शं चतुष्पदे द्वे च ॥ ११ ॥

[[1-12]]

आरौहोरुमुपबर्हस्व बाहुं परिष्वजस्व जायाः सुमनस्यमानः ।
 तस्यां पुष्यतं मिथुनौ सयोनी बर्हीं प्रजां जनयन्तौ सरैतसा ।
 आर्द्रयाऽरण्या यत्रामन्थत्पुरुषं पुरुषेण शक्रः ।
 तदेतौ मिथुनौ सयोनी प्रजयाऽमृतेनेह गच्छतम् ।
 अहं गर्भमदधामोषधीष्वहं विश्वेषु भुवनेष्वन्तः ।
 अहं प्रजा अजनयं पितृणामहं जनिभ्यो अपरीषु पुत्रान् ।
 पुत्रिणेमा कुमारिणा विश्वमायुर्व्यंशुतम् ।
 उभा हिरण्यपेशसा वीतिहोत्रा कृतद्वसू ।
 दशस्यन्त्वाऽमृताय कः शमूधो रोमशः हथो देवेषु कृणुतो दुवः ॥ १२ ॥
 आरौह नव ॥ १२ ॥

[[1-13]]

विष्णुर्योनिं कल्पयतु त्वष्टा रूपाणि पिशतु ।
 आसिञ्चतु प्रजापतिर्धाता गर्भं दधातु ते ।
 गर्भं धेहि सिनीवालि गर्भं धेहि सरस्वति ।
 गर्भं ते अश्विनौ देवावाधत्तां पुष्करस्रजा ।
 हिरण्ययी अरणी यं निर्मन्थतो अश्विना ।
 तं ते गर्भं हवामहे दशमे मासि सूतवे ।
 यथेयं पृथिवी मही तिष्ठन्ती गर्भमादधे ।
 एवं त्वं गर्भमाधत्स्व दशमे मासि सूतवे ।
 यथा पृथिव्यग्निगर्भा द्यौर्यथेन्द्रेण गर्भिणी ।
 वायुर्यथा दिशां गर्भं एवं गर्भं दधामि ते ।
 विष्णो श्रेष्ठेन रूपेणास्यां नार्या गवीन्याम् ।
 पुमांसं गर्भमाधेहि दशमे मासि सूतवे ।
 नेजमेष परापत सपुत्रः पुनरापत ।
 अस्यै मे पुत्रकामायै गर्भमाधेहि यः पुमान् ।
 व्यस्य योनिं प्रति रेतौ गृहाण पुमान्पुत्रो धीयतां गर्भो अन्तः ।
 तं माता दशमासो बिभर्तु स जायतां वीरतमस्त्वानाम् ।
 आ ते गर्भो योनिमेतु पुमान्बाण इवेषुधिम् ।
 आ वीरो जायतां पुत्रस्ते दशमास्यः ॥ १३ ॥

गर्भं दधामि तेऽष्टौ च ॥ १३ ॥

[[1-14]]

करोमि ते प्राजापत्यमा गर्भो योनिमेतु ते।
अनूनः पूर्णो जायतामश्लोणोऽपिशाचधीतः।
पुमांस्ते पुत्रो नारि तं पुमाननुजायताम्।
तानि भद्राणि बीजान्युषभा जनयन्तु नौ।
यानि भद्राणि बीजान्युषभा जनयन्ति नः।
तैस्त्वं पुत्रान् विन्दस्व सा प्रसूर्धेनुका भव।
कामप्रमृध्यतां मह्यमपराजितमेव मै।
यं कामं कामये देव तं मे वायो समर्धय।
अनुहवं परिहवं परीवादं परिक्षपम्।
दुस्स्वप्नं दुरुदितं तद्विषद्यो दिशाम्यहम्।
अनुहृतं परिहृतं शकुनेर्यदशाकुनम्।
मृगस्य सृतमक्षणया तद्विषद्यो दिशाम्यहम्।
आरात्ते अग्निरस्त्वारत्परशुरस्तु ते।
निवाते त्वाऽभि वरषतु स्वस्ति तेऽस्तु वनस्पते स्वस्ति मेऽस्तु वनस्पते।
नमश्शकृत्सदे रुद्राय नमो रुद्राय शकृत्सदे।
गोष्ठमसि नमस्ते अस्तु मा मा हिंसीस्सिगसि नसि वज्रो नमस्ते अस्तु मा मा हिंसीः।
उद्रातेव शकुने सामं गायसि ब्रह्मपुत्र इव सर्वनेषु शंससि।
स्वस्ति नश्शकुने अस्तु प्रति नस्सुमना भव ॥ १४ ॥
अहमष्टौ च ॥ १४ ॥

[[1-15]]

प्रातरग्निं प्रातरिन्द्रं हवामहे प्रातर्मित्रावरुणा प्रातरश्विना।
प्रातर्भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिं प्रातस्सोममुत रुद्रं हुवेम।
प्रातर्जितं भगमुग्रं हुवेम वयं पुत्रमदितेर्यो विधर्ता।
आघ्रश्चिद्यं मन्यमानस्तुरश्चिद्राजा चिद्यं भगं भक्षीत्याह।
भग प्रणेतर्भग सत्यराधो भगेमां धियमुदव ददन्नः।
भग प्रणो जनय गोभिरश्वैर्भग प्रनृभिर्नृवन्तस्स्याम।

उ॒तेदा॒नीं॒ भ॒ग॒व॒न्त॒स्स्या॒मो॒त॒ प्र॒पि॒त्व॒ उ॒त॒ म॒ध्ये॒ अ॒ह्ना॒म्।
 उ॒तो॒दि॒ता॒ म॒घ॒व॒न्थ॒सूर्य॑स्य॒ व॒यं॒ दे॒वा॒ना॑ꣳ सु॒म॒तौ॒ स्या॑म।
 भ॒ग॒ ए॒व॒ भ॒ग॒वा॑ꣳ अ॒स्तु॒ दे॒वा॒स्ते॒न॒ व॒यं॒ भ॒ग॒व॒न्त॒स्स्या॒म।
 तं॒ त्वा॑ भ॒ग॒ सर्व॑ इ॒ज्जो॑ह॒वीमि॒ स नो॑ भ॒ग॒ पुर॑ ए॒ता भ॑वे॒ह।
 स॒म॒ध्व॒रा॒योष॑सो॒ नम॑न्त॒ दधि॑क्रा॒वे॒व॒ शु॒च॒ये॒ प॒दा॒य॑।
 अ॒र्वा॒ची॒नं॒ व॒सु॒वि॒दं॒ भ॒गं॒ नो॒ रथ॑मि॒वाश्र॑वा॒ वा॒जिन॑ आ॒व॒ह॒न्तु॑।
 अ॒श्र॒वा॒व॒ती॒र्गो॑म॒ती॒र्न॒ उ॒षा॑सो॒ वी॒र॒व॒ती॒स्स॒द॒मु॒च्छ॑न्तु॒ भ॒द्राः॑।
 घृ॒तं॒ दु॒र्हा॒ना॒ वि॒श्व॒तः॒ प्र॒पी॒ना॒ यू॒यं॒ पा॒त॒ स्व॒स्ति॒भि॒स्स॒दा॒ नः॑ ॥ १५ ॥
 भ॒वे॒ह॒ च॒त्वा॒रि॑ च ॥ १५ ॥

[[1-16]]

इ॒मां॒ ख॒ना॒म्यो॑ष॒धीं॒ वी॒रु॒धं॒ ब॒ल॒व॒त्त॒मा॒म्।
 य॒या॒ स॒प॒त्नीं॒ बा॒ध॒ते॒ य॒या॒ सं॒वि॒न्द॒ते॒ प॒ति॑म्।
 उ॒त्ता॒न॒प॒र्णे॒ सु॒भ॒गे॒ स॒ह॒मा॒ने॒ स॒ह॒स्व॒ति॑।
 स॒प॒त्नीं॒ मे॒ प॒रा॒ध॒म॒ प॒तिं॒ मे॒ के॒व॒लं॒ कृ॒धि॑।
 उ॒त्त॒रा॒ऽह॒मु॒त्त॒र॒ उ॒त्त॒रे॒दु॒त्त॒रा॒भ्यः॑।
 अ॒था॒ स॒प॒त्नी॒ या॒ म॒मा॒ध॒रा॒ सा॒ऽध॒रा॒भ्यः॑।
 न॒ ह्य॒स्यै॒ नाम॑ गृ॒भ्णा॒मि॒ नो॒ अ॒स्मि॒त्र॒म॒ते॒ ज॒ने॑।
 प॒रा॒मे॒व॒ प॒रा॒व॒तꣳ॒ स॒प॒त्नीं॒ ना॒श॒या॒म॒सि॑।
 अ॒ह॒म॒स्मि॒ स॒ह॒मा॒ना॒ऽथ॒ त्व॒म॒सि॒ सा॒स॒हिः॑।
 उ॒भे॒ स॒ह॒स्व॒ती॒ भू॒त्वा॒ स॒प॒त्नीं॒ मे॒ स॒हा॒व॒है॑।
 उ॒प॒ ते॒ऽधा॑ꣳ स॒ह॒मा॒ना॒म॒भि॒ त्वा॑ऽधा॑ꣳ स॒ही॒य॒सा॑।
 मा॒म॒नु॒ प्र॒ ते॒ म॒नो॑ व॒थ्सं॑ गौ॒रि॑व॒ धा॒व॒तु॒ प॒था॒ वा॒रि॑व॒ धा॒व॒तु॑ ॥ १६ ॥
 स॒हा॒व॒है॒ द्वे॒ च॑ ॥ १६ ॥

[[1-17]]

उ॒द॒सौ॒ सूर्यो॑ अ॒गा॒दु॒द॒यं॒ मा॒म॒को॒ भ॒गः॑।
 अ॒हं॒ तद्वि॒द्व॒ला॒ प॒ति॒म॒भ्य॑सा॒क्षि॒ वि॒षा॒स॒हिः॑।
 अ॒हं॒ के॒तु॒र॒हं॒ मूर्धा॑ऽह॒मु॒ग्रा॒ वि॒वा॒च॒नी॑।
 म॒मे॒द॒नु॒ क्र॒तुं॒ प॒ति॒स्से॒हा॒ना॒या॑ उ॒वा॒च॒रे॒त्।

मम पुत्राश्शत्रुहणोऽथो मे दुहिता विराट्।
उताहमस्मि संजया पत्युर्मे श्लोक उत्तमः।
येनेन्द्रो हविषा कृत्यभवद्व्युत्तमः।
अहं तदक्रि देवा अस्पत्ना किलाभवम्।
असपत्ना सपत्निघ्नी जयन्त्यभिभूवरीः।
आविथिस सर्वासाः राधो वर्चो अस्थेयसामिव।
समजैषमिमा अहः सपत्नीरभिभूवरीः।
यथाऽहमस्य वीरस्य विराजामि धनस्य च ॥ १७ ॥
अस्थेयसामिव द्वे च ॥ १७ ॥

[[1-18]]

अक्षीभ्यां ते नासिकाभ्यां कर्णाभ्यां चुबुकादधि।
यक्ष्मः शीर्षण्यं मस्तिष्काज्जिह्वाया विवृहामि ते।
ग्रीवाभ्यस्त उष्णिहाभ्यः कीकसाभ्योऽनूक्यात्।
यक्ष्मं दोषण्यमःसाभ्यां बाहुभ्यां विवृहामि ते।
आन्त्रेभ्यस्ते गुदाभ्यो वनिष्ठोर् हृदयादधि।
यक्ष्मं मतस्नाभ्यां यक्रः प्लाशिभ्यो विवृहामि ते।
ऊरुभ्यां तेऽष्टीवद्भ्यां जङ्घाभ्यां प्रपदाभ्याम्।
यक्ष्मः श्रोणीभ्यां भासदाद्धःससो विवृहामि ते।
मेहनाद्वलङ्करणांल्लोमभ्यस्ते नखेभ्यः।
यक्ष्मः सर्वस्मादात्मनस्तमिमं विवृहामि ते।
अङ्गादङ्गाल्लोमालोमो जातं पर्वणिपर्वणि।
यक्ष्मः सर्वस्मादात्मनस्तमिमं विवृहामि ते।
परादेहि शाबल्यं ब्रह्मभ्यो विभंजा वसु।
कृत्यैषा पद्वती भूत्वा जायाऽऽविशते पतिम्।
आश्लीला तनूर्भवति रुशती पापयाऽमुया।
पतिर्यद्वध्वै वाससा स्वमङ्गमभि धिथ्सति।
क्रूरमेतत्कटुकमेतदपाष्ठवद्विषवन्नैतदत्तवे।
सूर्या यः प्रत्यक्षं विद्याथ्स एतत्प्रतिगृहीयात्।
आशासनं विशसनमथो अधि विचर्तनम्।

सूर्यायाः पश्य रूपाणि तानि ब्रह्मोत शंसति ॥ १८ ॥
इमं विवृहामि ते शंसति ॥ १८ ॥

अक्षीभ्यां ग्रीवाभ्यं आन्त्रेभ्यं ऊरुभ्यां मेहनादङ्गादङ्गात्परादेहि सप्त ॥
प्रसुगमन्ताऽष्टादश हिरण्यवर्णाः पञ्चदश सोमः प्रथमषोडश सोमाय जनिविदेऽष्टादशातिष्ठेमं
त्रयोविंशतिस्सत्येन ता मन्दसानैकान्न विंशतिरेकान्न विंशतिशर्म वरुणैकविंशतिरिह गाव
एकान्न विंशतिरुदीर्घातो दशापश्यं त्वा द्वादशारौहोरुं नव विष्णुर्योनिं करोमि तेऽष्टादशाष्टादश
प्रतरग्निं चतुर्दशेमां खनाम्युदसौ सूर्यो द्वादशद्वादशाक्षीभ्यां ते विंशतिरष्टादश ॥ १८ ॥

प्रसुगमन्ताऽपश्यं त्वाऽष्टादश ॥ १८ ॥

प्रसुगमन्ता तानि ब्रह्मोत शंसति ॥